

Alþingi

Austurstræti 8-10, 150 Reykjavík

b.t. umhverfis og samgöngunefndar

Reykjavík, 17. desember 2021

Efni: Frumvarp til laga um fjarskipti o.fl. (áfallaból fjarskiptabjónustu og fjarskiptaneta), 169. mál.

Vísað er til tölvupósts frá nefndarsviði Alþingis, dags. 15. desember sl., þar sem óskað var eftir umsögn við ofangreint lagfrumvarp eigi síðar en í dag, 17. desember 2021. Jafnframt er vísað til fjárfundar með umhverfis- og samgöngunefnd, sem fram fór í gær. Vegna skamms frests til að skila umsögn verður að gera þann fyrirvara að ekki hefur gefist ráðrúm til að fara yfir alla anga frumvarpsins.

Sýn hf. („Sýn“ eða „félagið“) setur raunar spurningamerki við hraðann við keyra svo umfangsmikið frumvarp gegnum þinglega meðferð. Skv. fréttum er búið að semja við erlenda fjárfestingasjóðinn Ardian, og eftir atvikum Símann, um skilyrði í tengslum við söluna á virkum og óvirkum innviðum Mílu. Í því ljósi fæst ekki séð að þörf sé á svo hraðri málsmeðferð, sem óhjákvæmilega er til þess fallin að bitna á gæðum frumvarpsins sem ætlunin er að lögfesta.

Í ljósi umræðu sem skapaðist á fundi nefndarinnar í gær skal áréttað að sala Sýnar (og Nova) á óvirkum farnetsinnviðum er nú frágengin og tímafrestir til að grípa til íhlutunar löngu liðnir. Þann 1. apríl 2021 tilkynnti félagið til kauphallar um undirritun bindandi samninga við erlenda fjárfesta um sölu á óvirkum farsímainnviðum þess. Við það tímamark byrjaði frestur 12. gr. gildandi laga um fjárfestingu erlendra aðila í atvinnurekstri nr. 34/1991 að líða. Nefnd fjögurra ráðuneyta sem skoðaði fjárfestinguna á grundvelli 12. gr. laganna taldi ekki ástæðu til að grípa til íhlutunar. Þá hefur dómsmálaráðherra gefið út leyfisbréf vegna fjárfestingarinnar og Samkeppniseftirlitið samþykkt samrunann. Endanlegt uppgjör (e. closing) vegna viðskiptanna fór fram þann 14. desember sl. og er þeim að fullu lokið. Með vísan til þessa er ljóst að 6. gr. frumvarpsins, verði það að lögum, mun ekki ná til umræddrar fjárfestingar. Slíkt myndi enda vera andstætt stjórnarskrá og hefðbundnum sjónarmiðum um lagaskil og bann við afturvirkni laga.

Sýn gerir verulegar athugasemdir við áform um sektarheimildir, sbr. 4. gr. frumvarpsins, upp á 4% af veltu ef fjarskiptafyrirtæki afhenda Fjarskiptastofu ekki fullnægjandi og uppfærðar upplýsingar um eigendur, keðju eigenda og þá aðila sem raunverulega fara með atkvæðisrétt, stjórnarmenn, framkvæmdastjóra, eftirlits- og stjórnkerfi innan fjarskiptafyrirtækis. Mun eðlilegra er í slíkum tilvikum að leggja á dagsektir til að knýja fram umræddar upplýsingar.

Dagsektir eru einmitt nýttar til að knýja einstaklinga og lögaðila til athafna, en stjórnvaldssektir nýttar sem refsikennd viðurlög fyrir athöfn sem þegar er orðin. Í raun er villandi í skýringum frumvarpsins að vísa til sektarviðmiða í fyrirhuguðu endurflutti frumvarpi til breytinga á fjarskiptalögum, enda snýr það ákvæði að brotum á efnisákvæðum laganna en ekki að skorti á afhendingu upplýsingar. Þar að auki er innbyrðis ósamræmi í fyrirbyggjandi frumvarpi (169. mál) en í III. kafla frumvarpsins, 5. gr., er réttilega gert ráð fyrir dagsektarákvæði vegna brota á skilyrðum á grundvelli laga um erlenda fjárfestingu. Í frumvarpstextanum skortir hins vegar að afmarka fjárhæð dagsektanna. Ákvæði 5. gr. frumvarpsins stenst því ekki meginreglur laga um skýrleika refsikenndra viðurlaga.

Sýn gerir ekki athugasemdir við ákvæði frumvarpsins sem eiga að tryggja lögsögu íslenskra stjórnvalda ef fjarskiptafyrirtæki útvisstar ákveðnum þáttum starfseminnar út fyrir íslenska lögsögu. Sama gildir um heimild ráðherra til að kveða á um að búnaður í fjarskiptanetum, sem telst mikilvægur með tilliti til þjóðaröryggis, skuli staðsettur í íslenskri lögsögu.

Hins vegar eru gerðar athugasemdir við að kostnaður vegna úttekta og prófana um upplýsingaöryggi, sem Fjarskiptastofa eða þriðju aðilar framkvæma, sbr. 1. gr. frumvarpsins, skuli allur lenda á fjarskiptafyrirtækinu. Þarna þarf í það minnsta að vera gætt meðalhófs í eftirlitsaðgerðum þannig að Fjarskiptastofa geti ekki mælt fyrir um óhóflegar prófanir utanaðkomandi aðila á kostnað fjarskiptafyrirtækjanna. Þá þarf að tryggja að þegar fjarskiptafyrirtæki eru þegar vottuð samkvæmt viðurkenndum alþjóðlegum stöðlum geti Fjarskiptastofa ekki mælt fyrir um viðbótarvottum og prófanir á sama sviði, sem væri tvíverknaður. Sýn hefur til að mynda um langt árabil verið vottað í upplýsingaöryggi skv. ISO 27001 staðlinum og var fyrst fjarskiptafyrirtækja til að fá slíka vottun.

Að síðustu skal bent á að frumvarpið áformar ýmsar íþyngjandi kvaðir á fjarskiptafyrirtæki í tengslum við atvik sem varða almannahagsmuni eða þjóðaröryggi. Engu að síður eru þessi tvö lykilhugtök hvergi skilgreind í lögum um fjarskipti eða Fjarskiptastofu. Fæst ekki séð að unnt verði að leggja svo mjög íþyngjandi skyldur á fjarskiptafyrirtækin á grundvelli matskenndra hugtaka sem hafa óljósa merkingu.

Í ljósi knapps tímafrests er ekki unnt að veita ítarlegri umsögn þar sem Sýn hefur ekki gefist ráðrúm til að taka endanlega afstöðu til annarra efnisatriða en þeirra sem getið er um hér að ofan. Þess í stað er þess farið á leit að málinu verði frestað og það fái hefðbundna og vandaðri þinglega meðferð.

Virðingarfyllst,

f.h. Sýnar hf.

Páll Ásgrímsson, lögmaður

